

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/91/2021
Identifikačné číslo spisu: 2511206520
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2511206520.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ X. N., bývajúcej v F. M. XX, 2/ J. J. N., bývajúcej v F. M. XX, obe zastúpené Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Trnave, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, proti žalovaným 1/ L. R., bývajúcemu v F. M. XXX, 2/ H. R., bývajúcej v F. M. XXX, obaja zastúpení JUDr. Danielom Pavelkom, advokátom so sídlom v Hlohovci, Pribinova 46, IČO: 17 609 071, o vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9 C 102/2011, o dovolaní žalobkýň 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júla 2020 sp. zn. 10 Co 79/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. novembra 2018 č. k. 9 C 102/2011-344 výrokom I. konanie v časti, ktorou sa žalobkyne 1/ a 2/ alternatívne domáhali zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve cesty cez časť pozemku v k. ú. F. M. vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/ - parc. č. XXX/XX, zapísané na LV č. XXX, na susediaci pozemok žalobkýň 1/ a 2/ - parc. č. XXX/X a uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ strpieť výkon práva - vecného bremena, zastavil; II. vo zvyšku časti určenia, že žalobcovia 1/ a 2/ vydržaním nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva: 1/ z práva prechodu peši a prejazdu vozom cez pozemok v k. ú. F. M. vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/, parc. č. XXX/XX, zapísané na LV č. XXX na susediaci pozemok žalobcov 1/ a 2/, parc. č. XXX/X, zapísané na LV č. XXX, 2/ z práva uloženia inžinierskych sietí (vodovod, plynovod a elektrická prípojka) na pozemku v k. ú. F. M. vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/ parc. č. XXX/XX, zapísané na LV č. XXX na susediaci pozemok žalobcov 1/ a 2/, parc. č. XXX/X, zapísané na LV č. XXX a uloženia povinnosti žalovaným strpieť výkon tohto práva žalobcov 1/ a 2/, žalobu zamietol; III. žalovaným 1/ a 2/ priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 123, § 129 ods. 1 a 2, § 130, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, 2 a 4, § 151o ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 59, § 61 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. stavebný zákon v

znení účinnom do 30.4.1990 (ďalej len „Stavebný zákon“) a vecne tým, že na základe zmluvy N. Z. XXX/XX sa pôvodní žalobcovia stali výlučnými vlastníkami nehnuteľností, zapísaných na LV č. XXX, parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 396 m², parc. č. XXX/X - záhrada o výmere 324 m², dom s. č. XX, postavený na parc. č. XXX/X. Pozemky kúpili žalobcovia v roku 1976 a v roku 1980 sa nasťahovali do novopostaveného domu. Od roku 1976 používali na prechod a prejazd na ich nehnuteľnosti pozemok, ktorý je cestnou komunikáciou (iná možnosť dostať sa na pozemok neexistuje). Pôvodným vlastníkom tohto pozemku bol p. J. K., ktorý žalobcom v prechode a prejazde nikdy nebránil, bez problémov vybuodovali cez prístupovú parcelu inžinierske siete vedúce k domu (voda, plyn, telefón a elektrina). Problémy nastali, keď vlastníctvo k pozemku nadobudli žalovaní 1/ a 2/ v roku 2009. Žalobcovia (pôvodne T. N. a J. N.) prejavili záujem časť pozemku od žalovaných 1/ a 2/ odkúpiť, avšak títo nemali záujem. Žalobkyne 1/ a 2/ dobromyseľne vykonávali právo vyplývajúce z vecného bremena, nakoľko od kúpy nehnuteľností a postavenia rodinného domu bez problémov prechádzali a jazdili cez časť pozemku. Toto právo teda nepretržite vykonávajú už 35 rokov. Alternatívne sa domáhali aj zriadenia vecného bremena v zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka (v tejto časti bola žaloba v priebehu konania vzatá späť a konanie bolo zastavené s odkazom na § 144, § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie zdôraznil, že vydané stavebné povolenie bolo potrebné rešpektovať, avšak nebolo možné ho zamieňať automaticky so splnením podmienok vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, teda v danom prípade s tvrdením žalobkýň 1/ a 2/, že boli v dobrej viere, že im právo prechodu, prejazdu a pokládky inžinierskych sietí cez prístupovú parcelu patrí a patrilo od roku 1977. Už v čase, keď sa zabezpečovali pokládky k stavebnému povoleniu, najneskôr však v čase zamerania rodinného domu dňa 22. februára 1982 (geometrický plán na zameranie novostavby) mali stavebníci - t. j. pôvodný žalobca a žalobkyňa vedomosť o tom, že od miestnej komunikácie bol ich pozemok oddelený parc. č. XXX/X. Pri vynaložení obvyklej obozretnosti mohli a mali mať vedomosť o vlastníctve predmetného pozemku O. K.. V konaní nebolo preukázané, že by zo strany p. K. došlo k udeleniu súhlasu k prechodu a prejazdu cez parcelu, alebo k zriadeniu vecného bremena (predtým tzv. výprosa). Tvrdenie žalobkýň 1/ a 2/, že predmetná parcela má z hľadiska územného plánu funkciu „rozptýlenej verejnej zelene“ neznamenal, že išlo o verejné priestranstvo, alebo že by nebol potrebný súhlas vlastníka pozemku na výkon práva prechodu, prejazdu, či kladenia inžinierskych sietí. Súd prvej inštancie doplnil, že nebolo chybou žalobkýň 1/ a 2/, keď v stavebnom konaní úrad nekonal aj s vlastníkom parc. č. XXX/X a do konania pojal len vlastníkov susedných stavebných parciel. Pokiaľ p. K., neskôr jeho syn (J. K.X.) a následne žalovaní 1/ a 2/ nebránili prechodu a prejazdu cez prístupovú parcelu, nemenilo to na absencii titulu, na podklade ktorého by boli žalobcovia oprávnení držať právo prechodu a prejazdu. Nemohlo preto dôjsť k naplneniu prvej podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a so zreteľom na všetky okolnosti byť v dobrej viere, že vykonávali právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Samotné zakreslenie mostíka do výkresu č. 1 medzi parcelou patriacou žalobkyňiam 1/ a 2/ a cestou cez parc. č. XXX/XX nemohlo mať v stavebnom konaní bez súhlasu vlastníka parc. č. XXX/XX (vtedy XXX/X) také účinky, že by žalobkyne 1/ a 2/ s prihliadnutím na všetky okolnosti mohli byť v dobrej viere, že im právo prechodu a prejazdu „cez mostík“ (a teda prístupovú parcelu) patrí, a už vôbec nie, že by im také právo vzniklo. Na základe uvedeného súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol. V časti o trovách konania podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP žalovaným 1/ a 2/ priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkýň 1/ a 2/ rozsudkom z 29. júla 2020 sp. zn. 10 Co 79/2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo preukázané, že by zo strany p. O. K. došlo k udeleniu súhlasu k prechodu a prejazdu cez jeho pozemok (rovnako i kladení inžinierskych sietí), alebo k zriadeniu vecného bremena. Stavebné povolenie súhlas vlastníka (ktorý navyše nebol účastníkom stavebného konania) nahrádzať jednoznačne nemohlo a v tomto smere zakreslenie mostíka na výkrese č. 1 bolo irelevantné. Omyl žalobkýň 1/ a 2/ nebolo možné považovať za ospravedlniteľný. Stavebné povolenie (v texte ktorého nie je zmienka o riešení prechodu a prejazdu cez cudzí pozemok, ani o kladení inžinierskych sietí), vyjadrenie stavebného úradu z 3. júla 2012, z 8. júna 2012 a z 19. marca 2018 (pre účely konania), konkludentný súhlas vlastníka, nemohlo vyvolať presvedčenie o nadobudnutí práva

zodpovedajúceho vecnému bremenu. V danej veci žalobkyne 1/ a 2/ nepreukázali také okolnosti, ktoré by svedčili záveru o existencii dobrej viery, čo sú spravidla okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, tzv. titul uchopenia sa držby. Argumentácia žalobkýň 1/ a 2/ ohľadom povinnosti súdu vyžiadať si od príslušného stavebného úradu vyjadrenie, prečo tento súhlas predložený nebol, resp., či v stavebnom konaní nedošlo k pochybeniu tým, že nebolo O. K. umožnené sa k projektovej dokumentácii vyjadriť, prípadne, že mal možnosť sa k tomu vyjadriť a túto možnosť nevyužil, nebola namieste. Z predloženej dokumentácie vyplynulo, že vlastník nebol účastníkom konania, nemal možnosť sa k tomu vyjadriť, a že súhlas neudelil. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu pre svoje rozhodnutie. Žalobkyne 1/ a 2/ v odvolaní netvrdili, že by v tomto smere navrhovali doplniť dokazovanie, resp. súdu dôkaz predložili (v čom im nič nebránilo) a súd prvej inštancie by ho nevykonal. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/ a 2/ priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobkyne 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolateľky“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď im súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietali, že závery krajského súdu bez náležitého vyhodnotenia nereflektovali argumentáciu dovolateľiek o okolnostiach prípadu, pričom právne posúdenie otázky vydržania, resp. nevydržania práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu vychádzalo zo striktného formálneho výkladu ustanovení Občianskeho zákonníka. Súdny nižších inštancií sa mali vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy mali založiť na racionálnej argumentácii. Zavedenie ustálenej úpravy práva prejazdu a prechodu cez pozemok žalovaných 1/ a 2/ v prospech žalobkýň 1/ a 2/ sa javilo za daných okolností ako nevyhnutnosť, keďže nebol predpoklad, že sa vzťahy upravia natoľko, že žalovaní 1/ a 2/ budú dobrovoľne umožňovať žalobkyniam 1/ a 2/ prechod a prejazd k nehnuteľnostiam. Žalobkyne 1/ a 2/ mali za to, že v priebehu prvostupňového ako aj odvolacieho konania bolo preukázané, že konali dobromyseľne, čo potvrdilo vyjadrenie Krajského stavebného úradu ako aj iné predložené dôkazy. Žalobkyne 1/ a 2/ na podporu vlastnej argumentácie poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015. Vzhľadom na uvedené navrhli, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že žalobkyne 1/ a 2/ žiadnym spôsobom neosvedčili svoju dobromyseľnosť, ktorá bola podstatnou náležitosťou pre vznik vlastníckeho práva vydržaním. Žalobkyne 1/ a 2/ sa na jednej strane dovoľávali stavebného úradu, na druhej strane samy rozhodnutie úradu nerešpektovali, keď svoju garáž postavili v rozpore s rozhodnutím postaviť ju na parcele 129/4, a namiesto toho ju postavili tak, že čelnou stranou 2 m zasahuje na pozemku žalovaných 1/ a 2/. Ani zlegalizovať nemôžu garáž pretože sa jedná o stavbu postavenú v rozpore s vydaným povolením. Žalovaní 1/ a 2/ opakovane ponúkali žalobkyniam 1/ a 2/ vyriešenie veci mimosúdnou dohodou, avšak žalobkyne 1/ a 2/ všetky ponuky odmietli. Navrhli podané dovolanie zamietnuť podľa § 448 CSP alternatívne odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalobkyne 1/ a 2/ vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali závery odvolacieho súdu ohľadom právneho posúdenia otázky vydržania, resp. nevydržania práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, ktoré vychádzalo zo striktno formálneho výkladu ustanovení Občianskeho zákonníka, a tým aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

15. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súdny oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobkýň 1/ a 2/ a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú totožné s predpokladmi nevyhnutnými pre vydržanie vlastníckeho práva (§ 130, § 134 Občianskeho zákonníka). Predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa veci je jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi, tak predpokladom dobrej viery oprávneného držiteľa práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je presvedčenie, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu prináleží. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu takéto právo patrí. Dobrá viera vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám osebe nemôže byť predmetom dokazovania, no toto vnútorné presvedčenie, že nekoná bezprávne sa navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, čo už ale predmetom dokazovania a posudzovania byť môže. V prípade práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré spočíva v prechádzaní cez cudzí pozemok, treba k vydržaniu tohto práva, aby držiteľ obsah práva vykonával v ospravedliteľnom omyle, že mu svedčí oprávnenie z vecného bremena (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 110/2010). Omyl žalobkýň 1/ a 2/ v tomto prípade nebolo možné považovať za ospravedliteľný. Stavebné povolenie a vyjadrenie stavebného úradu, konkludentný súhlas vlastníka nemohli u žalobkýň 1/ a 2/ vyvolať presvedčenie o nadobudnutí vecného bremena. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalej vyplývalo, že sa súd nestotožnil s tvrdením žalobkýň 1/ a 2/, že boli v dobrej viere, že im právo prechodu, prejazdu a pokládky inžinierskych sietí cez prístupovú parcelu patrí a patrilo od r. 1977. Už v čase, keď si zabezpečovali podklady k stavebnému povoleniu, najneskôr však v čase zamerania rodinného domu 22. februára 1982 (geometrický plán na zameranie novostavby) mali stavebníci - t.j. pôvodní žalobcovia vedomosť o tom, že od miestnej komunikácie je ich pozemok oddelený parc. č. XXX/X. Pri vynaložení obvyklej obozretnosti mohli a mali mať vedomosť o vlastníctve predmetnej parcely O. K.Č.. V konaní nebolo preukázané, že by zo strany p. K. došlo k udeleniu súhlasu prechodu a prejazdu cez parcelu, alebo zriadeniu vecného bremena (predtým tzv. výprosa). Tvrdenie žalobkýň 1/ a 2/, že predmetná parcela má z hľadiska územného plánu funkciu „rozptýlenej verejnej zelene“ neznamenal, že ide o verejné priestranstvo, alebo že by nebol potrebný súhlas vlastníka pozemku na výkon práva prechodu, prejazdu, či kladenia inžinierskych sietí. V stavebnom konaní stavebný úrad nekonal s vlastníkom parc. č. XXX/X a do konania pojal len vlastníkov susedných stavebných parciel, avšak to nemenilo na skutočnosti, že pokiaľ p. K., neskôr jeho syn (J. K.X.) a následne žalovaní 1/ a 2/ nebránili prechodu a prejazdu cez prístupovú parcelu, samotný titul, na podklade ktorého by boli žalobkyne 1/ a 2/ oprávnení držať právo prechodu a prejazdu, absentuje. V závere neprišlo k naplneniu prvej podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu - oprávnenej držby tohto práva; teda, že žalobkyne 1/ a 2/ nemohli so zreteľom na všetky okolnosti byť v dobrej viere, že vykonávali právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Aj samotné zakreslenie mostíka do Výkresu č. 1 medzi parcelou patriacou žalobkyniam 1/ a 2/ a cestou cez parc. č. XXX/XX nemohlo mať v stavebnom konaní bez súhlasu vlastníka parc. č. XXX/XX (vtedy XXX/X) také účinky, že by s prihliadnutím na všetky okolnosti mohli byť v dobrej viere, že im právo prechodu a prejazdu „cez mostík“ (a teda prístupovú parcelu) patrí, a už vôbec nie, že by im také právo vzniklo.

16. Myšlienkový postup oboch súdov nižších inštancií je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa

názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobkyne 1/ a 2/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

18. K argumentácii dovolateľiek ohľadom neakceptovania záverov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 484/2015, ktorý analyzuje vydržanie na základe ústnej zmluvy a v podrobnostiach sa venuje otázke, že „pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol“, dovolací súd konštatuje, že súdy nižších inštancií zohľadnili všetky okolnosti prípadu taktiež vo svetle predmetného nálezu ústavného súdu. Aj podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 5 Cdo 210/2019) platí, že „posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol.“

19. Z obsahu dovolania žalobkýň 1/ a 2/ napokon vyplýva, že súdom nižších inštancií vytýkali nevyhnutnosť zahrnúť do rozhodovacej činnosti súdov, na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, ako je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu, aplikáciu abstraktných právnych noriem.

19.1. K tomu dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

19.2 Dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie

rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Skutočnosť, že dovolateľky majú odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

20. Pre prípad, že by sa dovolateľky predmetnou argumentáciou eventuálne domáhali dovolacieho prieskumu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, ktoré uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP je pritom vždy nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia vecí, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V preskúmvanej veci dovolateľky zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzili predmetný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Iba samotné polemizovanie dovolateľiek s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017). Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP.

21. Podľa judikatúry ústavného súdu o arbitrárnosť rozhodnutia ide napr. vtedy, ak je svojvoľné. Môže ísť o extrémny nesúlads právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je možné z týchto hľadísk považovať za arbitrárne (svojvoľné), pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii ustanovenia § 151o ods. 1 v spojení s § 134 Občianskeho zákonníka, ktoré umožňujú nadobudnutie vecného bremena (práva zodpovedajúceho vecnému bremenu) aj jeho výkonom (vydržaním), neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, ani nepoprel ich účel a význam. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

22. Dovolateľky preto nedôvodne argumentovali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne, lebo nedalo odpoveď na zásadné odvolacie argumenty; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka konania, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (7 Cdo 187/2021).

23. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobkyne 1/ a 2/ neopodstatnene namietali nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalobkýň 1/ a 2/ odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.